

УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОСЕРЕДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Майбутня зміна поточного ландшафту фондового ринку України шляхом його перетворення на національні ринки капіталу на нових регуляторних засадах внаслідок прийняття Проекту Закону України «Про ринки капіталу та регульовані ринки» №7055 від 2017-09-01 потребує суттєвого перегляду існуючих регуляторних вимог до корпоративного управління у професійних учасниках ринків капіталу України.

Концепцію корпоративного управління у професійних учасниках ринків капіталу України розроблено на виконання Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 р. за компонентом «Підвищення рівня корпоративного управління в учасниках фінансових ринків». Концепція спрямована на впровадження на ринках капіталу України передової міжнародної практики, зокрема вимог Принципів корпоративного управління в тому числі останніх законодавчих змін в Європейському Союзі, а саме Директиви Європейського Парламенту та Ради № 2014/65/ЄС від 2014-05-15 про ринки фінансових інструментів (MiFID II) та Регламенту Європейського Парламенту та Ради № 600/2014 від 2014-05-15 про ринки фінансових інструментів (MiFIR).

Діюча система корпоративного управління у професійних учасниках ринків капіталу України є суто формальною і неефективною та такою, що не забезпечує захист прав клієнтів (споживачів фінансових послуг) на належному рівні. Концепція передбачає запровадження системи корпоративного управління у професійних учасниках ринків капіталу, як системи обов'язкових вимог та добровільних для виконання настанов (рекомендацій) з урахуванням правових та національних особливостей ринків капіталу України. Регуляторним підґрунтям запровадження системи корпоративного управління у професійних учасниках ринків капіталу є встановлення стандартів корпоративного управління.

Створення нової системи корпоративного управління передбачає перебудову інфраструктури корпоративного управління на ринках капіталу для професійних учасників (підвищення ролі та функцій, зміна підходів до структури наглядових рад, впровадження пропорційного підходу, нові вимоги до систем внутрішнього аудиту та контролю, комплаєнсу та керування ризиками, підвищення ролі стейкхолдерів).

Світові тренди у корпоративному управлінні вказують на необхідність значних змін у базових підходах, а саме:

- пропонується відмовитись від побудови інфраструктури корпоративного управління орієнтованої виключно на сектор емітентів;
- приєднатись до європейської практики та дозволити в Україні створення органів управління двох типів: однорівневих та дворівневих із наданням права обрання певної моделі побудови моделі корпоративного управління у статуті професійного учасника ринків капіталу;
- перехід до ризик-орієнтованої моделі корпоративного управління, яка спрямована на виявлення, моніторинг, контроль та управління ризиками;
- запровадження пропорційного підходу, який враховує розмір компанії, її суспільно важливе значення, тип бізнес – моделі та інші показники шляхом надання права обрання повної або спрощеної моделі корпоративного управління;
- встановлення особливих вимог до системно значних професійних учасників ринку капіталу;
- зміна підходів до узгодження та кваліфікаційних вимог керівних осіб професійних учасників ринків капіталу.

У цій Концепції корпоративне управління розглядається як невід’ємна частина системи управління ризиками професійного учасника ринків капіталу.

Реалізація запропонованої Концепції має призвести до створення ефективної системи корпоративного управління у професійних учасниках ринків капіталу України та наступних позитивних змін, а саме:

- підвищення ефективності діяльності професійних учасників ринків капіталу;
- підвищення надійності і залучення нових клієнтів (зокрема іноземних і національних інвесторів);
- підвищення вартості бізнесу і його інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності;
- управління та попередження виникнення корпоративних конфліктів;
- створення оптимальної структури управління, стійкої до стресів і такої, що забезпечує довгострокове безперервне ведення бізнесу;
- забезпечення балансу інтересів контролерів, менеджменту та стейкхолдерів;
- забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг;
- управління ризиками і зниження витрат по реалізованих ризиках.

Концепція передбачає поетапне впровадження: підготовчий та основний етапи.

Ця Концепція визначає особливості корпоративного управління у професійних учасниках ринків капіталу, які планується внести до відповідних законодавчих та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю та законодавчих і нормативно-правових актів з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг.

Інфраструктура корпоративного управління повинна передбачати ґрунтовні стимули протягом усього інвестиційного ланцюжка і пропонувати ринкам цінних паперів функціонувати таким чином, щоб сприяти розвитку належного корпоративного управління.

Інституційні інвестори, що діють в якості довірених осіб, повинні розкривати інформацію про власне корпоративне управління та політику голосування щодо своїх інвестицій, включаючи процедури, які існують у них для прийняття рішень про використання своїх прав голосу.

Голосування може здійснюватися довірчими зберігачами або номінальними утримувачами відповідно до вказівок бенефіціарного власника акцій.

Інституційні інвестори, що діють в якості довірених осіб, повинні розкривати інформацію про те, яким чином вони вирішують істотні конфлікти інтересів, які можуть торкнутися реалізації ключових прав власника щодо зроблених інвестицій.

Інфраструктура корпоративного управління повинна вимагати, щоб довірені радники, аналітики, брокери, рейтингові агентства та інші особи, які надають аналітику або консультації, що стосуються рішень, прийнятих інвесторами, розкривали інформацію і мінімізували конфлікти інтересів, які можуть підірвати бездоганність їх аналізу або консультацій.

Інсайдерська торгівля та маніпулювання ринком повинні бути заборонені, а застосовні правила повинні виконуватися.

Для компаній, які зареєстровані на біржі в країні, відмінної від країни, де компанія була створена, необхідно чітко розкривати чинне законодавство і законодавчих актів у сфері корпоративного управління. У разі перехресного лістингу критерії і процедури визнання вимог первісного лістингу повинні бути прозорими і задокументованими.

Ринки цінних паперів повинні забезпечити справедливе і ефективне виявлення ціни фінансових інструментів під час вільного біржового торгу, що сприятиме ефективному корпоративному управлінню.

Ефективне корпоративне управління означає, що у акціонерів є можливість здійснювати моніторинг і оцінку своїх корпоративних інвестицій шляхом порівняння ринкової інформації з інформацією компанії про її перспективи та результати діяльності.